

Czwartek, 26 marca 2009 r.

Spółeczna odpowiedzialność podwykonawców w łańcuchu produkcji

P6_TA(2009)0190

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności podwykonawców w łańcuchu produkcji (2008/2249(INI))

(2010/C 117 E/29)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 31 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 39, 49, 50 i 137 traktatu WE,
- uwzględniając dyrektywę Rady 94/45/WE z dnia 22 września 1994 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Rady Zakładowej lub trybu informowania i konsultowania pracowników w przedsiębiorstwach lub w grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającą ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej ⁽²⁾,
- uwzględniając wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady przewidującej kary dla pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE (COM(2007)0249),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 października 2006 r. w sprawie stosowania dyrektywy 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników ⁽³⁾ oraz rezolucję z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie delegowania pracowników w ramach świadczenia usług ⁽⁴⁾,
- uwzględniając wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych,
- uwzględniając trójstronną deklarację zasad Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie społecznego wymiaru globalizacji ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: nowe partnerstwo ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie upowszechniania godnej pracy dla wszystkich ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 października 2008 r. w sprawie zaostrzenia walki z pracą niezgodną ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie modernizacji prawa pracy w celu sprostania wyzwaniom XXI wieku ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 254 z 30.9.1994, s. 64.

⁽²⁾ Dz.U. L 80 z 23.3.2002, s. 29.

⁽³⁾ Dz.U. C 313 E z 20.12.2006, s. 452.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 411.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 280 E z 18.11.2006, s. 65.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 301E z 13.12.2007, s. 45.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 321.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0466.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 401.

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 12 października 2004 r. w sprawie C 60/03 Wolff & Müller ⁽¹⁾,
 - uwzględniając badanie: „Odpowiedzialność w umowach o podwykonawstwo w europejskim sektorze budowlanym” przeprowadzone przez Europejską Fundację na Rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A6-0065/2009),
- A. mając na uwadze, że podwykonawstwo może być postrzegane jako integralna część działalności gospodarczej,
- B. mając na uwadze, że nienotowany wcześniej poziom działalności gospodarczej w ostatnim dwudziestopięcioletciu odegrał kluczową rolę w zwiększeniu poziomu zatrudnienia w większości gospodarek Unii Europejskiej, a także że rozwój ten przyniósł korzyści dużym i małym przedsiębiorstwom oraz sprzyjał przedsiębiorczości,
- C. mając na uwadze, że globalizacja i wynikający z niej wzrost konkurencji powodują zmiany w sposobach organizacji przedsiębiorstw, w tym outsourcing niestrategicznych elementów działalności, tworzenie sieci i częstsze korzystanie z podwykonawstwa,
- D. mając w związku z powyższym na uwadze, że złożoność powiązań między spółkami-matkami a ich spółkami zależnymi oraz między głównymi wykonawcami a ich podwykonawcami powoduje, że trudniej jest zidentyfikować poszczególne struktury, działania i strategie, a także obowiązki lub odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w łańcuchu produkcji,
- E. mając na uwadze, że zmiany te pociągnęły za sobą daleko idące skutki dla stosunków pracy i czasem utrudniają wyraźne określenie gałęzi prawa mającej zastosowanie do stosunków między poszczególnymi ogniwami łańcucha produkcji, co w konsekwencji sprawia, że ramy prawne w dziedzinie przemysłu nie regulują już wyceny i przydziału pracy,
- F. mając na uwadze, że obecnie proces produkcji w niektórych gałęziach przemysłu przybiera formę podzielonego przedłużonego łańcucha produkcji o poszerzonym charakterze – łańcucha logistycznego (poziomego i pionowego) oraz łańcucha wartości o charakterze gospodarczym i produkcyjnym, obejmującego pojedyncze specjalizacje lub zadania, które są często „eksternalizowane” do małych przedsiębiorstw lub samozatrudnionych wykonawców, a także mając na uwadze, że w księgowości przedsiębiorstw skutkuje to zastąpieniem bezpośrednich kosztów pracy podwykonawstwem, usługami lub kosztami dostaw w oparciu o faktury i „handlowe umowy o świadczenie usług”,
- G. mając na uwadze, że podwykonawcy często ze sobą konkurują oraz że z tego względu pracownicy podmiotu udzielającego zamówienia i pracownicy podwykonawców poddani są presji dotyczącej ich warunków pracy,
- H. mając na uwadze, że Parlament już wcześniej wskazywał na problemy związane z osobami pozornie samozatrudnionymi oraz że problem ten dotyczy również podwykonawców,
- I. mając na uwadze, że podwykonawstwo i outsourcing na rzecz prawnie niezależnych przedsiębiorstw nie prowadzą do niezależności, zaś przedsiębiorstwa na niższym poziomie łańcucha wartości – z wyjątkiem wyspecjalizowanych podwykonawców prowadzących działalność w dziedzinie wysokich technologii lub w innej zaawansowanej dziedzinie – często nie są w stanie działać na równych zasadach z głównymi kontrahentami,
- J. mając na uwadze, że choć podwykonawstwo posiada wiele zalet i umożliwiło zwiększenie zdolności produkcyjnej, powoduje ono również pewne zachwianie równowagi gospodarczej i społecznej między pracownikami, oraz może przyczynić się do degradacji warunków pracy, co stanowi przedmiot obaw,

⁽¹⁾ Sprawa C-60/03 Wolff i Müller [2004] ECR I-9553.

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- K. mając na uwadze, że podwykonawstwo może być również świadczone przez pośredników, takich jak biura pośrednictwa pracy czy agencje pracy czasowej, które czasami działają w charakterze przedsiębiorstw działających na zasadzie skrzynki pocztowej (letterbox companies), oraz że często zleca się wykonanie tylko jednostkowej pracy lub też zatrudnia się pracownika tylko w tym celu; mając na uwadze, że takie praktyki wskazują na szybko zmieniającą się specyfikę przemysłu budowlanego i innych sektorów, w których stosunek pracy jest często nietrwały,
- L. mając na uwadze, że w kontekście transgranicznym problemy związane z tą niepewną sytuacją są spotęgowane, gdy na przykład pracownicy zostają oddelegowani do trzeciego państwa członkowskiego,
- M. mając na uwadze, że stosunki pracy w sektorze budowlanym zostały na nowo zdefiniowane, a jednocześnie zmniejszyła się bezpośrednia odpowiedzialność społeczna „głównego wykonawcy”, jako że praca jest zlecana na zewnątrz podwykonawcom i biurom pośrednictwa pracy, przez co korzystanie z taniej i często niewykwalifikowanej siły roboczej stanowi integralną część niższego poziomu podwykonawstwa,
- N. mając na uwadze, że niektóre sektory, a w szczególności sektor budowlany, są szczególnie narażone na nadużycia w często złożonych łańcuchach podwykonawstwa,
- O. mając na uwadze, że podstawowa zasada równego wynagrodzenia za tę samą pracę w tym samym miejscu powinna obowiązywać wobec wszystkich pracowników niezależnie od ich statusu i rodzaju zawartych przez nich umów, a także że zasada ta musi być egzekwowana,
1. nawołuje organy publiczne i wszystkie zainteresowane podmioty, aby dołożyły wszelkich starań w celu zwiększenia wśród pracowników znajomości przysługujących im praw w ramach różnych instrumentów (prawa pracy, umów zbiorowych, kodeksów postępowania) regulujących ich stosunek pracy oraz warunki zatrudnienia w przedsiębiorstwach, dla których pracują, jak również stosunki umowne w łańcuchach podwykonawstwa;
 2. wzywa Komisję do upowszechniania znajomości najlepszych rozwiązań, istniejących wytycznych i standardów oraz praktyk w zakresie odpowiedzialności społecznej wśród spółek, niezależnie od tego czy są one głównymi wykonawcami czy też podwykonawcami;
 3. ponownie zachęca Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie zastosowania programu dotyczącego godnej pracy do pracowników przedsiębiorstw przyjmujących podwykonawstwo, a w szczególności w sprawie zgodności z podstawowymi standardami pracy, praw socjalnych, szkoleń pracowników i równego traktowania;
 4. podkreśla znaczenie podwykonawców w łańcuchach produkcyjnych wykorzystujących nowe technologie w celu poprawy jakości produkcji i miejsc pracy;
 5. wzywa krajowe organy publiczne do przyjęcia lub opracowania dodatkowych przepisów prawnych, na podstawie których wyklucza się z zamówień publicznych przedsiębiorstwa, gdy udowodniono im naruszenie przepisów prawa pracy, umów zbiorowych lub kodeksów postępowania;
 6. wyraża zadowolenie z przyjęcia międzynarodowych ram prawnych, uzgodnionych między poszczególnymi wielonarodowymi przedsiębiorstwami a światowymi federacjami związków zawodowych, które służą ochronie standardów pracy w przedsiębiorstwach wielonarodowych oraz u ich podwykonawców i przedsiębiorstw powiązanych w różnych krajach, i które określają status pracownika zależnego i zapewniają ochronę socjalną niezależnie od warunków zatrudnienia;
 7. zwraca uwagę na wyrok w sprawie Wolff & Müller, w którym Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że niemiecki krajowy system odpowiedzialności nie narusza prawa wspólnotowego, lecz w zamyśle ma zapewniać ochronę pracownikom oddelegowanym za granicę;
 8. przyjmuje do wiadomości wyniki konsultacji publicznych w sprawie Zielonej księgi Komisji pt. „Modernizacja prawa pracy w celu sprostania wyzwaniom XXI wieku”(COM(2006)0708); w związku z tym popiera zamiar Komisji podjęcia kroków niezbędnych do doprecyzowania praw i obowiązków stron uczestniczących w łańcuchach podwykonawstwa, tak żeby zapobiec pozbawieniu pracowników zdolności do skutecznego egzekwowania swoich praw;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

9. wyraża zadowolenie z faktu, że osiem państw członkowskich (Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Niemcy, Włochy, Holandia i Hiszpania) w odpowiedzi na problemy związane ze zobowiązaniami podwykonawców jako pracodawców ustanowiło krajowe systemy odpowiedzialności; zachęca inne państwa członkowskie do rozważenia możliwości wprowadzenia podobnych systemów; podkreśla jednak fakt, że wdrożenie tych zasad w transgranicznych procedurach podwykonawstwa jest szczególnie trudne w sytuacji, gdy w państwach członkowskich obowiązują różne systemy;
10. podkreśla, że w analizie Europejskiej fundacji na rzecz poprawy warunków życia i pracy wskazano, iż jedną z przyczyn nieskuteczności rozwiązań jest niewielki zakres odpowiedzialności, np. ograniczenie do tylko jednego ognia łańcucha;
11. podkreśla, że przed szczególnym wyzwaniem stoją małe przedsiębiorstwa; wzywa decydentów, aby opracowali odpowiednie narzędzia służące zwiększeniu świadomości w sektorze małych przedsiębiorstw;
12. przypomina wszystkim zainteresowanym podmiotom, że w swej rezolucji z dnia 26 października 2006 r. w sprawie delegowania pracowników Parlament wezwał Komisję do uregulowania kwestii odpowiedzialności solidarnej wykonawców generalnych lub głównych w celu zapobiegania nadużyciom związanym z transgranicznym podwykonawstwem i outsourcingiem pracowników oraz do utworzenia przejrzystego i konkurencyjnego rynku dla wszystkich przedsiębiorstw;
13. ponawia swój postulat do Komisji o utworzenie wyraźnie zdefiniowanego wspólnotowego instrumentu wprowadzającego pojęcie solidarnej odpowiedzialności na poziomie Wspólnoty, przy poszanowaniu różnych systemów prawnych obowiązujących w państwach członkowskich oraz zasad pomocniczości i proporcjonalności;
14. wzywa Komisję, żeby oceniła wykonalność wspólnotowego instrumentu dotyczącego odpowiedzialności łańcuchowej i jego znaczenie dla wartości dodanej jako sposób na zwiększenie przejrzystości w procesach udzielania podwykonawstwa i zapewnienie lepszego wykonywania przepisów prawa wspólnotowego i krajowego; podkreśla, że taka analiza powinna mieć charakter ponadbranżowy;
15. wyraża przekonanie, że wspólnotowy instrument dotyczący odpowiedzialności w łańcuchu produkcji mógłby być przydatny nie tylko pracownikom, lecz również organom państw członkowskich, pracodawcom i w szczególności MŚP w ich walce z szarą strefą w gospodarce, ponieważ jasne i przejrzyste zasady wspólnotowe uniemożliwiłyby działanie na rynku podejrzanym podmiotów, a w konsekwencji doprowadziły do poprawy funkcjonowania wewnętrznego rynku;
16. stwierdza, że wszelkie środki, które informują pracowników o ich prawach i wspierają w ich wykonywaniu, zdecydowanie przyczyniają się do umacniania odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw; wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, aby pracownicy byli z zasady informowani o przysługujących im prawach oraz uważa, że partnerzy społeczni ponoszą w związku z tym szczególną odpowiedzialność;
17. nawołuje Komisję do wzmożenia wysiłków w zakresie propagowania intensywniejszej i lepszej współpracy i koordynacji między krajowymi organami administracyjnymi, inspektoratami, rządowymi organami egzekwowania prawa, organami ds. ubezpieczeń społecznych oraz organami podatkowymi; ponadto wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia surowszych procedur w zakresie prowadzenia inspekcji i wspierania bliższych powiązań między krajowymi inspektoratami pracy, co umożliwi lepszą współpracę i koordynację ich działalności; wzywa Komisję, żeby opracowała standardy jakości dla organów inspekcji pracy oraz dokonała analizy wykonalności ewentualnego ustanowienia wspólnotowej sieci organów inspekcji pracy;
18. podkreśla, że należy wspierać zachęty dla przedsiębiorstw, żeby dokonywały w dobrej wierze wszelkich rozsądnych starań, takich jak systemy certyfikacji i kodeksy postępowania, aby uniemożliwić naruszenie prawa pracy przez podwykonawców, informując między innymi odpowiednie organy i zrywając umowę z podwykonawcą dopuszczającym się nielegalnej praktyki, w celu uniknięcia możliwości poniesienia solidarnej odpowiedzialności za to naruszenie;
19. zwraca się do obu stron przemysłu, żeby stały się liderami we wspieraniu z jednej strony podwykonawstwa spółdzielczego w odniesieniu do specyficznych prac jednorazowych, a z drugiej strony we wspieraniu ograniczeń dla przenoszenia podwykonawstwa na kolejne podmioty, oraz z zadowoleniem przyjmuje rozwój umów ramowych, które określają obowiązki socjalne i odpowiedzialność socjalną w łańcuchu, będąc uzupełnieniem niezbędnych uregulowań;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

20. ostrzega przed wzajemną niezgodnością, nakładaniem się na siebie i powielaniem przepisów zawartych w prawie pracy, kodeksach postępowania, normach i wytycznych przyjętych przez organy państwowe oraz obowiązujących umowach zbiorowych; dlatego podkreśla, że przedsiębiorstwa muszą w pierwszym rzędzie przestrzegać kodeksów postępowania, norm i wytycznych wyznaczonych na poziomie organizacji ponadnarodowych (OECD, MOP), krajowym i sektorowym;
21. przypomina wszystkim zainteresowanym podmiotom, a w szczególności pracodawcom, o spoczywających na nich obowiązkach w zakresie informowania pracowników, prowadzenia z nimi konsultacji i ich udziału, które są w szczególności gwarantowane na mocy wspólnotowych i krajowych instrumentów prawnych;
22. proponuje, żeby w krajowych przepisach prawa zagwarantowano pracownikom podwykonawców w łańcuchach produkcyjnych możliwość pogodzenia życia rodzinnego i zawodowego, oraz żeby skutecznie wdrażano dyrektywy w sprawie urlopu macierzyńskiego i wychowawczego;
23. wzywa Komisję do zapewnienia rzeczywistej zgodności z dyrektywą 96/71/WE, w tym w razie konieczności do wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów; ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia działań służących poprawie dostępu oddelegowanych pracowników do informacji, usprawnieniu koordynacji i współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi, w tym wyjaśnieniu roli biur łącznikowych państw członkowskich oraz rozwiązaniu problemów związanych z transgranicznym egzekwowaniem przepisów, które stanowią przeszkodę w skutecznym wykonywaniu dyrektywy 96/71/WE;
24. podkreśla, że przeciwdziałanie ewentualnym negatywnym skutkom podwykonawstwa można wzmocnić poprzez usprawnienie wzmoczonego dialogu społecznego między organizacjami pracodawców a związkami zawodowymi;
25. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich.

Ceny żywności w Europie

P6_TA(2009)0191

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie cen żywności w Europie (2008/2175(INI))

(2010/C 117 E/30)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 33 Traktatu WE,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2008 r. „Ceny żywności w Europie” (COM(2008)0821),
- uwzględniając analizę Parlamentu z dnia 20 października 2007 r. zatytułowaną „Różnica pomiędzy cenami producenta a cenami płaconymi przez konsumenta”,
- uwzględniając analizę Komisji Europejskiej z dnia 28 listopada 2006 r. pt. „Konkurencyjność europejskiego przemysłu spożywczego. Ocena gospodarcza i prawna”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2008 r. zatytułowany „Reakcja na kwestię wzrostu cen żywności – Wskazówki dotyczące działania na szczeblu UE” (COM(2008)0321),